

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ РОДОВОДІВ УКРАЇНЦІВ

Бурхливий розвиток вітчизняної генеалогії викликав потребу в розробці й вдосконаленні методики здійснення родовідного пошуку та способів фіксації зібраного матеріалу.

Уперше питання методики генеалогічного дослідження було порушено львівськими родознавцями З. Служинською та М. Шаменкою, які вважають, що основними етапами реконструкції родоводу є цілеспрямоване збирання, систематизація та вивчення документів, а методом — побудова родоводу, складання опису життя та діяльності (біографій) членів родини¹. Давши стислу характеристику джерельної бази таких студій та методики збору документів і фіксації отриманої інформації за допомогою генеалогічної картки, автори значну увагу приділили різним способам наочного зображення родовідного матеріалу.

У 2001 р. вийшов науково-методичний посібник «Родовід», в якому методиці складання родоводу був присвячений окремий розділ². На думку автора посібника, кінцевим результатом генеалогічного дослідження є створення родовідних розписів та генеалогічних таблиць, що дозволяє компактно та виразно представити весь накопичений матеріал. Процес обробки генеалогічного матеріалу він поділяє на три етапи: 1) створення генеалогічного досьє на кожного представника досліджуваного роду; 2) складання на базі генеалогічного досьє на кожного представника роду генеалогічної картки, які підсумовують дані досьє; 3) створення родовідних розписів та генеалогічних таблиць³.

Свій варіант оформлення інформації про представників досліджуваних родів пропонує В. Кривошея⁴. Дослідник виклав також методику прочитання поминальних рядів монастирських і церковних синодиків⁵.

Цікаву методику опрацювання джерел при складанні родоводів застосували М. Дмитрієнко та І. Войцехівська. Реконструюючи родовід відомого вченого В. Іконникова, вони звернули увагу на біографії його братів та сестри. На їхню думку, «єдиційна практика засвідчує, що пошук генеалогічних даних неодмінно завершується успіхом при паралельному розгляді матеріалів до біографій найближчих родичів, що належать до одного коліна»⁶.

До цієї практики звернулася й відомий літературознавець Н. Крутікова, досліджуючи родовід М. Гоголя. Вивчення щоденників сестри, зятя та племінниці письменника дозволило пролити світло на сторінки життя М. Гоголя⁷.

Отже, в останніх генеалогічних розвідках науковці викладають окремі методологічні напрацювання з використання інформаційного потенціалу генеалогічних джерел для реконструкції родоводів. Узагальнивши цей досвід, пропонуємо комплекс власних методів використання та фіксації отриманої інформації.

Процес реконструкції родоводів можна поділити на такі етапи:

1. Підготовчий.
2. Опрацювання архівних джерел, що містять інформацію генеалогічного характеру.
3. Фіксація та оформлення результатів генеалогічного дослідження.

Розглянемо послідовність дій на кожному етапі.

1. Підготовчий.

Метою підготовчого етапу генеалогічного дослідження є збір відомої генеалогічно-біографічної інформації та визначення джерельної бази реконструкції родоуду. Для досягнення цієї мети спочатку необхідно з'ясувати такі відомості: імена, прізвища живих і померлих представників роду; їх дати народження, шлюбів, смерті; місце проживання (якщо переїжджали — то звідки, куди і коли); соціальний статус, національність, віросповідання; бажано з'ясувати, до якого церковного приходу відносилось село чи прихожанами якої церкви були представники роду.

Джерелом цієї інформації можуть стати документи сімейного архіву: офіційні — свідоцтва про народження, шлюб, смерть, військові білети, трудові книжки, дипломи, посвідчення та особисті — щоденники, листи, фотокартки, поминальні книжечки тощо. Дати народження і смерті можна уточнити, відвідавши цвинтар, на якому поховані представники роду. Необхідні генеалогічні відомості можуть містити й спогади живих представників роду, а також їх знайомих, сусідів. Можливо, вони знають відповіді на такі запитання: а) що вам відомо з історії роду? б) чи збереглися у сім'ї перекази та легенди про представників роду? в) яке походження прізвища? г) чи мали представники роду якесь прізвисько? Іноді саме такі дрібниці або сімейні легенди можуть стати ключем до пошуку чи вказати напрямок дослідження.

Існують різні методи уніфікації первинної інформації. Найбільш популярними є створення генеалогічного досьє та генеалогічної картки на кожного представника досліджуваного роду. Набір пунктів такого досьє був розроблений французькими істориками, а набір даних генеалогічної картки — центром генеалогічних та демографічних досліджень⁸.

Так, генеалогічне досьє складається із різних документів, архівних виписок, які розміщують за такими розділами:

а) громадянський стан (свідоцтва про народження, смерть, усиновлення та ін.);

б) сімейний стан (контракти та інші свідоцтва про шлюб, вінчання, розлучення та ін.);

в) національність (справжня та набута, документи про еміграцію);

г) зовнішній опис та стан здоров'я (фотокартки, портрети, медичні картки, свідоцтва про хвороби, причини смерті);

г) характер та інтелект (зразки почерку за різні роки для графологічного аналізу, спогади та свідчення сучасників);

д) віросповідання (акт про хрещення, документи, що свідчать про релігійність чи, навпаки, про атеїзм родини);

е) політичні переконання (документи чи спогади про справжні переконання, політичне кредо в різні періоди життя);

є) освіта (диплом, учнівські табелі тощо);

ж) посада та соціальне становище (накази про призначення на посаду, просування по службі, документи про відставку, документи про діяльність та захоплення літературою, мистецтвом тощо);

з) фінансовий стан (банківські документи, документи на маєтності, боргові квитанції та ін.).

Генеалогічне досьє зберігається в архіві дослідника і не передбачене для публікації. За його допомогою французькі дослідники пропонують складати на кожного представника роду генеалогічну картку, яка має такий вигляд:

Прізвище	Ім'я	№
1.	Дата та місце народження.	
2.	Дата смерті та місце поховання.	
3.	Відомості про батьків.	
4.	Відомості про супруга.	
5.	Свідоцтво про шлюб (місто одруження, завірене нотаріусом).	
6.	Відомості про батьків супруга.	
7.	Коли і де помер супруг.	
8.	Інші шлюби.	
9.	Повторення пунктів 5, 6.	
10.	Національність.	
11.	Фізичні данні.	
12.	Причина смерті.	
13.	Психічний стан.	
14.	Приналежність до конфесії.	
15.	Політичні переконання.	

16. Освіта.
17. Службове становище.
18. Титули, нагороди.
19. Фінансовий стан.
20. Діти.

Посилання на джерела

- 1)
- 2)

Застосовувати цю методику краще в тих випадках, коли родина не є великою. Якщо ж рід налічує значну кількість представників і має численні розгалуження (а такими в Україні було більшість родин), то раціональнішим було б створення генеалогічної інформативної бази про рід та генеалогічних карток на кожну родину цього роду.

Складовими частинами такої *генеалогічної бази* є:

1. Офіційні документи, що залишилися від померлих родичів, фотокартки, щоденники.
2. Генеалогічні картки на кожну малу (нуклеарну) родину, яка складається з однієї шлюбної пари та її дітей.
3. Виписки з ревізьких казок, посімейних списків, метричних книг, сповідних відомостей та інших архівних документів.
4. Виписки з допоміжних джерел, в яких відклалася інформація біографічного змісту: про навчання, кар'єру, зовнішність та інше. Це можуть бути також і відомості про історію населеного пункту, де мешкали представники роду.

Слід зазначити, що зібрана ще на початку дослідження інформація про рід буде поповнюватися в ході обробки різноманітних джерел.

Основною складовою генеалогічної інформаційної бази про рід є *генеалогічні картки на родину*, які містять такі відомості: прізвище, ім'я, по батькові подружньої пари; їх дати народження, шлюбу, смерті; імена та дати народження, шлюбу, смерті їх дітей. Пропонуємо заповнювати генеалогічну картку на родину таким чином:

Карпенко
Іван Петрович
07.08.1850–10.05.1918

Руденко
Марія Микитівна
~ 1854–12.09.1929

шлюб
11.06.1869

Їхні діти:

- 1). *Іван* — 02.04.1870–03.04.1870

2). Марія — 16.09.1871 — у 1890 р. вийшла заміж за Гончара Миколу Івановича, р. н. ~ 1897

3). Гнат — 12.11.1873 — у 1891 р. забрали в рекрути

4). Яків — 09.12.1875 — у 1901 р. одружився з Черненко Ганною Петрівною, р. н. ~ 1880

До цієї картки можна заносити також інші відомості біографічного характеру (про відбування рекрутської служби, навчання, майновий стан тощо). Цю інформацію можна фіксувати як поруч з виявленими датами, так і на зворотному боці картки. Бажано зазначати джерело отриманої інформації (архівні шифри, вихідні дані книги).

На одружених дітей заводиться окрема картка, що містить відомості про їхні родини.

Карпенко
Яків Іванович
09.12.1875–10.05.1930

Черненко
Ганна Петрівна
~ 1880–12.09.1940

шлюб
07.10.1901

Їхні діти:

1). Петро — 17.08.1902–19.05.1943

Таким чином, створення генеалогічної інформаційної бази полегшує побудову дерева роду та складання поколінного розпису. Це також дозволяє уникнути помилок у випадку, коли в населеному пункті мешкає багато однофамільців.

Особливу увагу на підготовчому етапі необхідно звернути на місця проживання представників роду. Для цього необхідно з'ясувати не просто назву населеного пункту, а уточнити, до складу якої волості, повіту та губернії він належав у різні часи. Зробити це можна за допомогою різноманітних довідників населених пунктів⁹. При цьому слід враховувати, що кордони сучасних областей України не співпадають з кордонами колишніх губерній, а за радянських часів в Україні мали місце значні адміністративно-територіальні зміни¹⁰.

Знання про точне місце проживання представників роду нам необхідно для з'ясування, на базі документів якого архівосховища буде проводитися генеалогічне дослідження. Адже тут можуть виникнути певні труднощі, оскільки за радянських часів архівні фонди упорядковувалися за сучасним адміністративно-територіальним поділом, а багато документів попередньої доби зосереджені в колишніх губернських архівах. Наприклад, територія Сумської області входила до складу Харківської, Полтавської, Чернігівської та Курської губерній, тому в архівах цих областей зберігаються документи з історії Сумщини.

Після визначення необхідного для нашого дослідження архівного сховища, з'ясовуємо наявність у його фондах основних генеалогічних джерел, які складають реальний інтерес для реконструкції багатьох родоводів. У першу чергу, за допомогою описів фондів духовних правлінь чи окремих церков виявимо кількість метричних книг та сповідних відомостей церков того населеного пункту, де мешкали представники роду. Інформацію про наявність матеріалів ревізьких переписів можна отримати, ознайомившись з описами фондів казначейства. Рекомендуємо отриману інформацію занести до таблиці.

Метричні книги Покровської церкви
с. Головашівка Сумського повіту Харківської губернії

	Архівні шифри	Вид книги
1876	ДАСО, ф. 744, оп. 1, спр. 5 ДАСО, ф. 744, оп. 1, спр. 312	Народження, шлюб, смерть Народження
1877	ДАСО, ф. 744, оп. 1, спр. 11 ДАСО, ф. 744, оп. 1, спр. 312	Народження, шлюб, смерть Народження, шлюб, смерть
1878		
1879		
1880	ДАСО, ф. 744, оп. 1, спр. 19	Народження, смерть

Якщо в населеному пункті було декілька церков, то такі таблиці складаються на кожну церкву. Таким же чином можна оформити відомості про ревізькі казки, сповідні відомості.

Укладання таких таблиць допомагає визначити хронологічні межі дослідження та існуючі через брак джерел лакуни.

Таким чином, з'ясувавши генеалогічно-біографічні відомості про представників досліджуваного роду та джерельну базу родоводу, переходимо до наступного етапу.

2. Опрацювання архівних джерел, що містять інформацію генеалогічного характеру.

Основним завданням цього етапу є отримання з джерел інформації генеалогічного змісту з метою з'ясування дат народження, шлюбів та смертей представників роду та встановлення родинних зв'язків.

Базовими джерелами при складанні родоводів є метричні книги, сповідні відомості, ревізькі казки, так як вони охоплюють широке коло різних верств населення і на їх підставі можна отримати інформацію про головні дати життя людини та її родинне оточення. Як правило, генеалогічні пошуки

розпочинаємо з опрацювання метричних книг церков, завдяки яким встановлюємо дату народження необхідного представника роду. Із знайденого метричного запису з'ясуємо не тільки точну дату народження, а також імена батьків. Далі потрібно переглянути в метричній книзі частину другу «О бракосочетавшихся» за 10–15 років, починаючи від дати народження представника роду. Тобто ми повинні знайти запис про одруження його батьків. Пошук здійснюється знизу. Наприклад: 1) дата народження дитини 25.12.1889 р. Батьки могли одружитися на початку 1889 р.; 2) дата народження дитини 11.03.1889 р. Шлюб потрібно шукати в середині 1888 р.

Якщо відомо, якою за чергою в сім'ї була дитина (первістком, другим і т.д.), можна підрахувати, коли приблизно одружилися батьки. Як правило, у селянських родинах діти народжувалися з інтервалом у 2 роки. Наприклад, відомо, що дитина була сьомою у родині. У цьому випадку, ймовірно, її батьки одружилися 14 років тому. Але слід пам'ятати, що не всі діти виживали, і нащадки могли не знати, скільки їх було.

У метричному запису про шлюб зазначалося: вік, соціальний статус і місце проживання наречених. Віднявши від року одруження вказаний у запису вік нареченого та нареченої, визначаємо роки їх народження. Знаючи приблизно рік народження і місце проживання представника наступного коліна досліджуваного роду, можемо шукати точну дату його народження. Коли ця дата буде знайдена, ми дізнаємося імена і прізвища його батьків і почнемо пошук дати їх одруження за вищезазначеною схемою.

Коли вже знайдено представника останнього коліна (скільки буде виявлено поколінь, залежить від того, за який період збереглися метричні книги), укладаємо пряму лінію роду, графічно її оформляємо. Таким чином, ми склали висхідний родовід.

Тепер можна переходити до складання родоводу низхідного, тобто від родоначальника до його нащадків. Для цього переглядаємо рік за роком всі метричні книги і доповнюємо схему родоводу конкретними датами народження, смерті, одруження представників роду.

Якщо є дані ревізьких переписів, сповідних відомостей за великий проміжок часу, пропонується така послідовність складання родоводу. Спочатку у метричних книгах знаходимо записи про народження та шлюби представників досліджуваного роду по прямій лінії до року, за який є ревізькі казки чи сповідні відомості. Потім у ревізьких казках та сповідних відомостях шукаємо записи про необхідну родину і складаємо основу родоводу. Потім можемо повернутися до детального вивчення метричних книг. Тепер складену нами схему генеалогічного дерева будемо доповнювати датами народження, шлюбів, смерті представників досліджуваного роду, які народилися і померли між ревізіями.

Розглянемо запропоновану методику на прикладі дослідження роду Чорнишів.

З метричної книги за 1867 р. відомо, що Єрмолай Карпович Чорниш одружився у віці 20 років, отже народився він приблизно у 1847 р. Якщо збереглися ревізькі казки за 1850 і 1858 рр., то пряму лінію роду можна визначати за даними з цих документів. У них шукаємо відомості про родину Чорнишів, а у знайдених записах — ім'я Єрмолая Карповича, якому в 1858 р. було 11 років.

З ревізького запису 1858 р. стало відомо, що батьком Єрмолая Карповича був Карпо Петрович, який у цей час жив разом зі своїм батьком Петром Івановичем Чорнишом. У ревізькій казці за 1850 р. шукаємо записи про родину Петра Івановича Чорниша. Проаналізувавши записи ревізій 1850 і 1858 рр., визначаємо дати народження представників наступних двох колін роду Чорнишів: Карпа Петровича — приблизно 1819 р. і Петра Івановича — приблизно 1778 р.

У наступних ревізьких казках за 1835 і 1816 рр. знаходимо відомості про батьків Петра Івановича. З'ясовуємо, чи не змінювали місце проживання Петро Іванович і Карпо Петрович. Про це можна дізнатися із записів у графі «Из того числа выбыло. Когда именно». Якщо змін не було, то продовжуємо пошук за ревізькими казками цього села. У випадку зміни місця проживання, потрібно переглядати ревізькі казки того населеного пункту, звідки переїхала родина.

Оскільки родина Чорнишів продовжувала жити в с. Хоружівка, то вивчаємо матеріали ревізії 1811 р. З'ясовуємо, представником останнього коліна, яке ми можемо виявити за наявними архівними документами, був Осип Черниш. Отже, пряма лінія роду Чорнишів за відомостями з ревізьких казок буде мати такий вигляд: **Осип–Іван–Петро–Карпо–Єрмолай**.

Таким чином, завдяки ревізьким казкам нам вдалося встановити п'ять поколінь Чорнишів за прямою лінією. Це висхідний родовід. Тепер можемо переходити до низхідного родоводу.

Слід зазначити, що чиновники нерідко робили помилки у записах про вік ревізької душі. Тому, якщо в матеріалах ревізій зустрічається різний вік особи, то обираємо найбільш ймовірний. Наприклад, проаналізуємо ревізькі записи за 1811 і 1816 рр. з метою з'ясування віку Петра Івановича Чорниша. У 1811 р. йому було 33 роки. Згідно із записом 1816 р. Петру Івановичу — 27 років, а його дочці від першого шлюбу — 14. Отже, він став батьком в 13 років. Очевидно, переписувач неправильно записав вік під час останньої ревізії: 23 роки замість 33. І ця помилка не була виправлена в наступних ревізіях. Встановити точну дату можна, знайшовши метричний запис про народження Петра Івановича, запис про одруження, але метричних книг

кінця XVIII — початку XX ст. збереглося мало. Тому потрібно шукати запис про смерть, де вказувався вік померлого. Якщо таких записів не знайдено, то дату народження треба визначати за віком дітей.

Аналогічно вивчаємо і сповідні відомості. Оскільки сповідні відомості склалися кожен рік, і в них змінювався практично тільки вік прихожан, то ми пропонуємо отриману інформацію заносити до спеціальних бланків, які мають такий вигляд.

Склад родини	1840 р.	1841 р.	1843 р.	1844 р.	1845 р.	1850 р.	1851 р.
Петро Якович Тищенко	30	31	32	33	34	39	40
Його дружина Ганна	27	28	29	30	31	36	37
Їхні діти: Іван	6						
Михайло	3	4	5	6	7	13	14
Марія		1	2	3	4	10	11

Такі бланки краще заготовляти на папері формату А-4, розмістивши таблицю горизонтально. На зворотному боці листа фіксуються архівні шифри опрацьованих відомостей (назва архіву, номери фонду, опису, справи, аркушів).

3. Фіксація та оформлення результатів реконструкції родоводів.

Метою останнього етапу є складання родоводу та оформлення отриманої генеалогічної інформації у вигляді родовідних дерев, розписів або генеалогічних таблиць на підставі створеної генеалогічної бази про рід та генеалогічних карток на родини.

Питання фіксації та оформлення генеалогічної інформації завжди було в центрі уваги як українських, так і зарубіжних дослідників¹¹. Традиційно родоводи поділяються на висхідні й низхідні та відтворюються трьома способами: родовідна таблиця, родовідне дерево, родовідний розпис¹². Методика їх побудови достатньо повно висвітлена в навчальних посібниках¹³. Розглянемо переваги та недоліки кожного з цих способів фіксації генеалогічної інформації.

Найбільш наочним способом, який дає можливість швидко знайти будь-яку особу в родоводі і з'ясувати його родинні зв'язки, є генеалогічна таблиця чи родовідне дерево. Недоліком такого способу є те, що в генеалогічній

таблиці чи родовідному дереві можна занотувати тільки мінімум відомостей про кожну особу, досить проблематично внести до них додаткову інформацію.

Більш інформативними, компактними та зручними є родовідні (покоління) розписи, які містять поколінний перелік всіх представників одного роду та основні біографічні відомості про них. Кожне покоління виокремлюється римськими цифрами. Таке виокремлення називають коліном роду. Арабськими цифрами зазначають представників роду. Перед іменем представника роду, ліворуч, ставиться порядковий номер. Далі іде інформація про представників роду. Вона повинна бути стислою, лаконічною, містити необхідний мінімум: прізвище, ім'я, по батькові, роки життя, місце народження, основні відомості біографічного характеру та, бажано, інформацію про дружин та дітей. В останньому стовпці, праворуч, ставиться номер батька чи матері. При бажанні в поколінні розписи можна внести посилання на джерела.

Зразок поколінного розпису
Родовід Хоруженків

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові, інші відомості про представника роду	№ батька
I		
1	Григорій Хоруженко, нар. приблизно в кінці XVII ст. Помер до 1795 р.	
II		
2	Корній Григорович, нар. бл. 1729 р. У ревізькій казці за 1795 р. записаний серед військових обивателів м. Суми. Помер у 1791 р. <i>Дружина</i> 1 — Агафія Григорівна, нар. бл. 1746 р. Померла бл. 1784 р. <i>Діти</i> — Василь, Данило, Володимир. <i>Дружина</i> 2 — Волошинова Євдокія Карпівна, нар. бл. 1755 р. Шлюб — бл. 1785 р. <i>Діти</i> — Василь.	1
III		
3	Василь Корнійович, нар. бл. 1746 р. Помер у 1785 р. <i>Дружина</i> — Параскева Михайлівна, нар. бл. 1755 р. <i>Діти</i> — Андрій, Олена.	2

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові, інші відомості про представника роду	№ батька
4	Данило Корнійович, нар. бл. 1757 р. Помер у 1800 р. <i>Дружина</i> — Мотрона Йосипівна, нар. бл. 1761 р. Померла до 1821 р. <i>Діти</i> — Ганна, Мойсей, Леонтій, Феофан, Олена.	2
5	Володимир Корнійович, нар. бл. 1765 р. Помер у 1800 р. <i>Дружина</i> — Завальна Агрипина Григорівна, нар. бл. 1772 р. <i>Діти</i> — Олексій, Фекла, Яків, Семен.	2
6	Василь Корнійович, нар. бл. 1786 р. У ревізькій казці за 1811 р. є запис, що Василь «взят в 1797 году в двор его императорского величества в певчие и ныне служит в военной службе офицером».	2
IV		
7	Андрій Васильович, нар. бл. 1764 р. У ревізькій казці за 1811 р. є запис про те, що «Андрей Васильович перечислен в сл. В. Сыроватка в 1811 г.». <i>Дружина</i> — Томашевська Євдокія Василівна, нар. бл. 1765 р.	3
8	Олена Василівна, нар. бл. 1776 р. <i>Чоловік</i> — Чернявський Олексій, «рукоположенный пономарь г. Суми».	3
9	Ганна Данилівна, нар. бл. 1776 р.	4
10	Мойсей Данилович, нар. бл. 1782 р. <i>Дружина</i> — Марія Миколаївна, нар. бл. 1792 р. <i>Діти</i> — Марія, Петро, Пелагія, Ксенія, Марія, Павло, Микола.	4
11	Леонтій Данилович, нар. бл. 1785 р. Згідно з ревізькою казкою за 1811 р. «перечислен по позволенію в Харьков в 1807 г.».	4
12	Феофан Данилович, нар. бл. 1789 р.	4
13	Олена Данилівна, нар. бл. 1799 р.	4
14	Олексій Володимирович, нар. бл. 1790 р. Помер у 1809 р.	5
15	Фекла Володимирівна, нар. бл. 1788 р.	5
16	Яків Володимирович, нар. бл. 1797 р.	5
17	Семен Володимирович, нар. бл. 1804 р.	5

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові, інші відомості про представника роду	№ батька
V		
18	Марія Мойсеївна, нар. бл. 1814 р.	10
19	Петро Мойсейович, нар. бл. 1816 р. Помер бл. 1887 р. <i>Дружина</i> — Марія Оксентіївна, нар. бл. 1820 р. <i>Діти</i> — Олексій, Іван.	10
20	Пелагія Мойсеївна, нар. бл. 1820 р.	10
21	Марія Мойсеївна, нар. бл. 1821 р. Померла до 1835 р.	10
22	Марія Мойсеївна, нар. бл. 1823 р.	10
23	Павло Мойсейович, нар. бл. 1827 р. Помер до 1835 р.	10
24	Микола Мойсейович, нар. бл. 1837 р. Помер 5 березня 1883 р. <i>Дружина</i> — Васса Іванівна, нар. бл. 1838 р. <i>Діти</i> — Григорій, Микола, Іван, Василь, Марія, Прокіп, Мотрона, Анастасія.	10
VI		
25	Олексій Петрович, нар. бл. 1842 р. Помер 15 жовтня 1886 р. Шлюб — 3 листопада 1871 р. <i>Дружина</i> — Котенкова Катерина Василівна, нар. бл. 1850 р. <i>Діти</i> — Олександра, Олександр, Андрій, Арсеній, Тимофій, Михайло, Ганна.	19
26	Іван Петрович, нар. бл. 1858 р. <i>Дружина</i> — Агрипина Кіндратіївна, нар. бл. 1859 р. <i>Діти</i> — Ганна, Павло, Іван, Олександра, Василь.	19
27	Григорій Миколайович, нар. бл. 1867 р. <i>Дружина</i> 1 — відомостей немає. <i>Дружина</i> 2 — Ганна Зіновіївна, нар. бл. 1864 р. Шлюб — 1884 р. <i>Діти</i> — Меланія, Дмитро, Марія, Василь, Іван, Микола, Андрій, Ганна.	24
28	Микола Миколайович, нар. бл. 1868 р. Помер 10 червня 1871 р.	24
29	Іван Миколайович, нар. 21 лютого 1871 р.	24
30	Василь Миколайович, нар. 23 лютого 1873 р.	24

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові, інші відомості про представника роду	№ батька
31	Марія Миколаївна, нар. 24 березня 1876 р.	24
32	Прокіп Миколайович, нар. 8 липня 1878 р. Помер 25 травня 1879 р.	24
33	Мотрона Миколаївна, нар. 25 березня 1880 р. Шлюб — 10 січня 1901 р. Чоловік — Семенов Андрій Васильович, нар. бл. 1877 р.	24
34	Анастасія Миколаївна, нар. 19 січня 1883 р. Шлюб — 9 липня 1906 р. Чоловік — Тараненко Василь Іванович, нар. бл. 1877 р.	24
VII		
35	Меланія Григорівна, нар. 25 грудня 1884 р. Шлюб — 17 жовтня 1904 р. Чоловік — Ємельяненко Василь Панасович, нар. бл. 1878 р.	27
36	Дмитро Григорович, нар. 11 жовтня 1886 р. Дружина 1 — Гладіліна Марія Костянтинівна, нар. бл. 1887 р. Шлюб — 25 січня 1909 р. Померла бл. 1919–1920 рр. Діти — Тетяна, Іван, Клеопатра, Андрій. Дружина 2 — Головашева Параскева Іванівна, нар. 20 червня 1890 р. Шлюб — 25 січня 1922 р. Розлучення — 18 квітня 1923 р. Дружина 3 — Тимченко Дарія Антонівна, нар. 28 лютого 1892 р. Шлюб — 13 червня 1924 р. Діти — Любов.	27
37	Марія Григорівна, нар. 8 лютого 1889 р. Шлюб — 23 вересня 1912 р. Чоловік — Кондратенко Іван Омелянович, нар. бл. 1887 р.	27
38	Василь Григорович, нар. 1 серпня 1890 р.	27
39	Іван Григорович, нар. 12 січня 1893 р. Помер 9 січня 1894 р.	27
40	Микола Григорович, нар. 19 листопада 1894 р.	27
41	Андрій Григорович, нар. 2 липня 1898 р.	27
42	Ганна Григорівна, нар. 2 листопада 1900 р.	27
VIII		
43	Тетяна Дмитрівна, нар. 5 січня 1910 р.	36

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові, інші відомості про представника роду	№ батька
44	Іван Дмитрович, нар. 19 червня 1911 р.	36
45	Клеопатра Дмитрівна, нар. 26 жовтня 1918 р.	36
46	Андрій Дмитрович, нар. бл. 1920 р.	36
47	Любов Дмитрівна, нар. 23 вересня 1925 р. <i>Діти</i> — Лариса.	36
IX		
48	Лариса, нар. 20 квітня 1947 р.	47

Поколінний розпис складений за матеріалами Державних архівів Харківської обл. (ф. 31, оп. 141; ф. 40, оп. 105, 110) та Сумської обл. (ф. 744).

Таким чином, такі родовідні розписи містять перелік всіх представників одного роду від пробанда (родоначальника) та основні біографічні відомості про них, виявлені під час здійснення генеалогічного дослідження.

Слід зазначити, що при складанні родоводів необхідно враховувати закон родовідного обчислення.

Згідно з цим законом, середня різниця у віці між батьком і дитиною складає 30–35 років, а між матір'ю і дитиною — 25–30 років. Звичайно, можуть бути деякі винятки з правил. Однак, в середньому на одне століття припадає три покоління за чоловічою лінією та чотири — за жіночою. Цей закон дає можливість перевірити, чи вірно складений родовід. Якщо середня різниця між поколіннями є більшою, то є вірогідність помилки.

Отже, основою запропонованої методики складання родоводів є комплексне використання інформаційного потенціалу таких джерел, як метричні книги, ревізські казки, сповідні відомості та застосування такого прийому, як створення генеалогічної інформаційної бази про рід та генеалогічних карток на кожную родину цього роду. Найбільш вдалою формою фіксації генеалогічного матеріалу, вважаємо, родовідні (поколінні) розписи.

¹ Служинська З., Шамеко М. Генеалогія. Частина 1: Побудова, аналіз та застосування родоводів. — Львів, 2000. — С. 64–85.

² Родовід. Науково-методичний посібник / Підг. В.В. Томазов. — К., 2001. — С. 13–18.

³ Там само. — С. 16–18.

⁴ Кривошея В.В. Генеалогія українського козацтва. Нариси історії козацьких полків. — К., 2004. — 2 вид., доп. — С. 8–10.

⁵ *Його ж.* Персональний склад та генеалогія козацької старшини (1648–1782): Дис. ... доктора іст. наук: 07.00.06. — К., 2005. — Додаток 3. — С. 938. *Його ж.* Синодик Крупицько–Батуринського монастиря як історичне джерело // *Сіверянський літопис*. — 1997. — № 5. — С. 65–67.

⁶ *Дмитрієнко М., Войцехівська І.* До питання про джерельну базу для складання родоводів // *Українська генеалогія: теорія, методологія, історія та практика. Матеріали I генеалогічних читань пам'яті В. Модзалевського*. — К., 1996. — С. 51.

⁷ *Крутикова Н.* Сторінки родинної хроніки Гоголів // *Київська старовина* — 1998. — № 4. — С. 79–85.

⁸ Див.: *Соболева Н.А.* Некоторые аспекты методики генеалогических исследований в современной французской литературе // *История и генеалогия: С.Б. Веселовский и проблемы историко-генеалогических исследований*. — М., 1977. — С. 275–286; *Введение в специальные исторические дисциплины: Учебн. пособие*. — М., 1990. — С. 26–28.

⁹ *Українська РСР.* Адміністративно-територіальний поділ (на 1 вересня 1946 року). — К., 1947; *Сумська область: Адміністративно-територіальний поділ (1 січня 1986 р.). Довідник*. — Х., 1986.

¹⁰ Див.: *Дмитрієнко М.Ф., Маркова О.Є.* Адміністративно-територіальний поділ Української РСР з 1917 р. по 80-ті роки XX ст. // *Історико-географічні дослідження на Україні. Зб. наук. праць*. — К., 1992. — С. 3–13.

¹¹ *Служинська З., Шамеко М.* Вказ. пр. — С. 66–77; *Соболева Н.А.* Указ. соч. — С. 274–286; *Савелов Л.М.* Лекции по русской генеалогии, читанные в Московском археологическом институте: первое и второе полугодие. — М., 1994. — 21–31.

¹² *Савелов Л.М.* Указ. соч. — С. 21–31.

¹³ *Введение в специальные исторические дисциплины...* — С. 20–28; *Леонтьева Г.А., Шорин П.А., Кобрин В.Б.* Ключи к тайнам Клио: Книга для учащихся и студентов. — М., 1994. — С. 254–259; *Родовід. Науково-методичний посібник...* — С. 16–18 та ін.